Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

11 iulie 2013 *

„Recurs — Acțiune în anulare — Protecția împotriva formelor transmisibile de encefalopatie spongiformă — Regulamentul (CE) nr. 746/2008 — Regulament care permite măsuri de monitorizare și de eradicare mai puțin constrângătoare decât cele prevăzute anterior — Principiul precauției — Nivelul de protecție a sănătății umane — Elemente noi de natură să modifice percepția asupra riscului — Nemotivare — Denaturarea faptelor — Eroare de drept”

În cauza C-601/11 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 28 noiembrie 2011,

Republica Franceză, reprezentată de E. Belliard, de C. Candat și de R. Loosli-Surrans, precum și de G. de Bergues și de S. Menez, în calitate de agenți,

recurentă,

celelalte părți în proces fiind:

Comisia Europeană, reprezentată de F. Jimeno Fernández și de D. Bianchi, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârâtă în primă instanță,

Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord,

intervenient în primă instanță,

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul L. Bay Larsen, președinte de cameră, domnii J. Malenovský, U. Lõhmus (raportor), M. Safjan și doamna A. Prechal, judecători,

avocat general: domnul M. Wathelet,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: franceza.

Hotărâre

1 Prin recursul formulat, Republica Franceză solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 9 septembrie 2011, Franța/Comisia (T-257/07, Rep., p. II-5827, denumită în continuare „hotărârea atacată”), prin care a fost respinsă acțiunea sa prin care urmărea anularea în parte a Regulamentului (CE) nr. 746/2008 al Comisiei din 17 iunie 2008 de modificare a anexei VII la Regulamentul (CE) nr. 999/2001 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor reglementări pentru prevenirea, controlul și eradicarea anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă (JO L 202, p. 11, denumit în continuare „regulamentul în litigiu”).

Cadrul juridic

Regulamentul (CE) nr. 178/2002

2 Articolul 7 din Regulamentul (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 ianuarie 2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare (JO L 31, p. 1, Ediție specială, 15/vol. 8, p. 68) prevede:

„(1) În împrejurări specifice în care, în urma unei evaluări a informațiilor disponibile, se identifică posibilitatea unor efecte dăunătoare asupra sănătății, dar persistă incertitudinea științifică, pot fi adoptate măsuri provizorii de gestiune a riscului, necesare pentru asigurarea nivelului ridicat de protecție a sănătății stabilit în [Uniune], până la apariția unor noi informații științifice pentru o evaluare mai cuprinzătoare a riscului.

(2) Măsurile adoptate pe baza alineatului (1) trebuie să fie proporționale și să nu impună restricții comerciale mai mari decât este necesar pentru realizarea nivelului ridicat de protecție a sănătății stabilit în [Uniune], acordându-se atenție fezabilității tehnice și economice, precum și altor factori considerați legitimi pentru problema respectivă. Măsurile se revizuiesc într-o perioadă de timp rezonabilă, în funcție de natura riscului identificat la adresa vieții sau sănătății și de tipul de informații științifice necesare pentru clarificarea incertitudinii științifice și realizarea unei evaluări mai cuprinzătoare a riscului.”

Regulamentul (CE) nr. 999/2001

3 Regulamentul (CE) nr. 999/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2001 de stabilire a unor norme pentru prevenirea, controlul și eradicarea anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă (JO L 147, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 37, p. 213), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 722/2007 al Comisiei din 25 iunie 2007 (JO L 164, p. 7, denumit în continuare „Regulamentul nr. 999/2001”), prevede la articolul 13 alineatul (1):

„În cazul în care prezența unei [forme de encefalopatie spongiformă transmisibilă (denumită în continuare «EST»)] este confirmată oficial, se aplică cât mai repede posibil următoarele măsuri:

[…]

(b) se efectuează o investigație în scopul identificării tuturor animalelor expuse riscului, conform anexei VII punctul 1;

(c) toate animalele și produsele de origine animală cu risc, prevăzute în anexa VII punctul 2 la prezentul regulament, care au fost identificate în urma investigației prevăzute la litera (b) din prezentul alineat, sunt abatorizate și distruse, în conformitate cu Regulamentul (CE)

nr. 1774/2002 [al Parlamentului European și al Consiliului din 3 octombrie 2002 de stabilire a normelor sanitare privind subprodusele de origine animală care nu sunt destinate consumului uman (JO L 273, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 44, p. 113)].

[…]”

4 Articolul 23 din Regulamentul nr. 999/2001 are următorul cuprins:

„După consultarea comitetului științific competent cu privire la orice chestiune ce ar putea avea impact asupra sănătății publice, se modifică sau se completează anexele și se adoptă măsurile tranzitorii adecvate în conformitate cu procedura prevăzută în articolul 24 alineatul (2).

[…]”

5 Articolul 24a din acest regulament prevede:

„Deciziile care se adoptă în conformitate cu una dintre procedurile prevăzute la articolul 24 se bazează pe o evaluare corespunzătoare a riscurilor potențiale pentru sănătatea oamenilor și sănătatea animală și, ținând seama de dovezile științifice existente, mențin sau, în cazul în care acest lucru se justifică din punct de vedere științific, măresc nivelul de protecție a sănătății oamenilor și a sănătății animale asigurat în [Uniune].”

6 Înainte de intrarea în vigoare a Regulamentului (CE) nr. 727/2007 al Comisiei din 26 iunie 2007 de modificare a anexelor I, III, VII și X la Regulamentul nr. 999/2001 (JO L 165, p. 8), anexa VII la Regulamentul nr. 999/2001, intitulată „Eradicarea encefalopatiei spongiforme transmisibile”, prevedea:

„(1) Ancheta prevăzută la articolul 13 alineatul (1) litera (b) trebuie să identifice:

[…]

(b) în cazul ovinelor și al caprinelor:

— toate rumegătoarele, altele decât ovine și caprine, din exploatația căreia îi aparține animalul la care s-a confirmat boala;

— în măsura în care se pot identifica, părinții și, pentru femele, toți embrionii și ovulele, precum și ultimii descendenți ai femelei la care a fost confirmată boala;

— toate celelalte ovine și caprine de la exploatația căreia îi aparține animalul la care s-a confirmat boala, în afară de cele menționate la a doua liniuță;

— originea posibilă a bolii și identificarea celorlalte exploatații în care se află animale, embrioni sau ovule potențial infectate cu agent EST sau care au fost expuse aceleiași surse de alimentare sau de contaminare;

— circulația hranei pentru animale potențial contaminate, a altor materiale sau a altor căi de transmisie, care ar fi putut transmite agentul ESB [encefalopatia spongiformă bovină (denumită în continuare «ESB»)] către sau de la exploatația respectivă.

(2) Măsurile prevăzute la articolul 13 alineatul (1) litera (c) cuprind cel puțin:

[…]

(b) în cazul confirmării EST la o ovină sau o caprină, de la 1 octombrie 2003, în funcție de decizia autorității competente:

(i) fie omorârea și distrugerea completă a tuturor animalelor, embrionilor și ovulelor identificate în urma anchetei prevăzute la punctul 1 litera (b) a doua și a treia liniuță;

(ii) fie omorârea și distrugerea completă a tuturor animalelor, embrionilor și ovulelor identificate în urma anchetei prevăzute la punctul 1 litera (b) a doua și a treia liniuță, cu excepția [animalelor nesensibile genetic sau în vârstă de mai puțin de două luni destinate exclusiv sacrificării];

(iii) în cazul în care animalul infectat provine dintr-o altă exploatație, statul membru poate decide, pe baza istoricului cazului respectiv, să aplice măsuri de eradicare în exploatația de origine, nu numai în exploatația în care s-a confirmat infecția sau în locul acesteia; în cazul pășunilor comune folosite de mai multe efective de animale, statele membre pot hotărî limitarea acestor măsuri la un singur efectiv după o analiză temeinică a tuturor factorilor epidemiologici; atunci când la o exploatație se află mai multe efective de animale, statele membre pot hotărî limitarea acestor măsuri la efectivul în care s-a confirmat scrapia, cu condiția să se verifice că turmele au fost ținute separat unele de celelalte și că propagarea infecției între turme prin contact direct sau indirect nu a fost posibilă;

(c) în cazul confirmării ESB la o ovină sau o caprină, omorârea și distrugerea completă a tuturor animalelor, embrionilor și ovulelor identificate în urma anchetei prevăzute la punctul 1 litera (b) liniuțele 2-5.

[…]”

Regulamentul în litigiu

7 Regulamentul în litigiu a modificat anexa VII la Regulamentul nr. 999/2001, preluând în mod aproape identic textul acestei anexe, în redactarea sa rezultată în urma Regulamentului nr. 727/2007.

8 Dispozițiile contestate de Republica Franceză în cadrul prezentului recurs sunt punctul 2.3 litera (b) subpunctul (iii) litera (d), precum și punctul 4 din capitolul A din anexa VII la Regulamentul nr. 999/2001 (denumite în continuare, împreună, „măsurile contestate”).

9 Punctul 2.3 litera (b) subpunctul (iii) din capitolul A prevede condițiile în care statele membre pot decide, în cazul confirmării EST la ovine sau caprine și cu condiția ca ESB să fie exclusă în conformitate cu proceduri de testare prevăzute de Regulamentul nr. 999/2001, să nu sacrifice și să nu distrugă toate animalele identificate, în cazul în care proporția de ovine rezistente genetic este scăzută în crescătorie, dacă este dificil să se obțină ovine înlocuitoare rezistente, pentru a menține varietatea genetică a unei crescătorii ori a unei rase sau în urma unei analize temeinice a tuturor factorilor epidemiologici.

10 În temeiul punctului 2.3 litera (d) din capitolul A din anexa VII la Regulamentul nr. 999/2001, statele membre pot decide, în anumite condiții, să înlocuiască sacrificarea și distrugerea animalelor cu sacrificarea pentru consumul uman, cu condiția ca animalele să fie sacrificate pe teritoriul statului membru în cauză și toate animalele de peste 18 luni sau animalele cărora le-au ieșit mai mult de doi incisivi permanenți în gingie să fie testate pentru EST.

11 Punctul 4 din același capitol stabilește condițiile privind menținerea în exploatație a animalelor care provin dintr-o turmă infectată cu EST și sacrificarea lor pentru consumul uman pentru o perioadă de doi ani după depistarea ultimului caz de EST. Acesta prevede că toate animalele de peste 18 luni care sunt moarte sau sacrificate pentru consumul uman trebuie testate pentru depistarea EST.

Istoricul cauzei și regulamentul în litigiu

12 Istoricul cauzei a fost prezentat la punctele 12-46 din hotărârea atacată și poate fi rezumat după cum urmează.

13 EST sunt boli neurodegenerative care afectează atât animalele, cât și oamenii și a căror evoluție este lentă, conducând în final la deces. Ele sunt caracterizate prin leziuni specifice ale sistemului nervos central (creierul și măduva spinării). Printre formele de EST care pot apărea la ovine, caprine sau bovine se pot distinge următoarele patologii: ESB, scrapia clasică și scrapia atipică.

14 Dat fiind că, teoretic, este posibil ca ESB, maladie transmisibilă la om, să infecteze și ovine și caprine în condiții naturale, au fost introduse în legislația Uniunii mai multe măsuri pentru prevenirea și eradicarea formelor de EST la ovine și la caprine.

15 La 22 mai 2001, a fost adoptat Regulamentul nr. 999/2001, care înglobează într-un text unic toate dispozițiile existente în ceea ce privește combaterea formelor de EST. Acest regulament prevede măsuri aplicabile în cazul animalelor suspectate că au fost infectate cu EST și măsuri care trebuie luate în cazul confirmării prezenței unei forme de EST la animale, inclusiv distrugerea animalelor expuse riscului. În plus, regulamentul în cauză impune fiecărui stat membru să pună în aplicare un program anual de monitorizare a cazurilor de EST, care se realizează în special pe baza metodelor de depistare cu ajutorul unor teste denumite „rapide” pe eșantioane ale populației de ovine și de caprine.

16 Testele rapide permit depistarea EST într-un timp scurt, însă nu și stabilirea tipului acesteia, și anume ESB, scrapie clasică sau scrapie atipică. În cazul în care rezultatele acestor teste rapide sunt pozitive, trunchiul cerebral este supus unor examene de confirmare într-un laborator de referință. Atunci când, în urma acestor teste, ESB nu poate fi exclusă, aceste teste sunt completate prin teste biologice, efectuate pe șoareci vii.

17 Regulamentul nr. 999/2001 a fost modificat de mai multe ori între anii 2001 și 2007. Aceste modificări au vizat în special măsuri de combatere a EST la ovine și caprine, având în vedere progresele științifice în domeniul EST, cum ar fi dezvoltarea testelor moleculare de diferențiere apte să distingă ESB de scrapia clasică sau de scrapia atipică (denumite în continuare „teste de diferențiere”). Aplicarea lor presupune identificarea prealabilă a unui caz de EST, care poate fi realizată în special cu ajutorul testelor rapide.

18 În conformitate cu reglementarea în vigoare în anul 2005, în cazul în care un animal dintr-o turmă de ovine sau de caprine suferea de o EST care nu era ESB, statele membre puteau opta exclusiv fie să distrugă toate animalele din turma din care făcea parte animalul infectat, fie, în cazul în care animalul respectiv era o ovină, să sacrifice doar animalele sensibile genetic din turmă, după stabilirea genotipului pentru toate animalele din turmă în scopul distingerii animalelor sensibile de animalele rezistente. În plus, statul membru avea posibilitatea de a nu sacrifica ovinele și caprinele mai mici de două luni destinate exclusiv sacrificării. În schimb, în cazul în care un animal era infectat cu ESB, statele membre aveau obligația de a asigura sacrificarea și distrugerea completă a tuturor ovinelor și caprinelor, embrionilor și ovulelor, precum și a tuturor animalelor, materialelor și a altor căi de transmitere.

19 În urma confirmării, la 28 ianuarie 2005, a prezenței ESB la o capră fătată în 2000 și sacrificată în Franța în 2002, a fost pus în aplicare un program de supraveghere sporită a caprinelor. Era vorba despre primul caz de infectare cu ESB a unei rumegătoare mici în condiții naturale.

20 La 15 iulie 2005, Comisia Europeană a adoptat comunicarea intitulată „Foaie de drum privind EST” [COM(2005) 322 final], în care își anunța intenția de a propune noi măsuri prin care urmărea creșterea flexibilității măsurilor de eradicare în vigoare pentru rumegătoarele mici, cu luarea în considerare a noilor instrumente de diagnosticare disponibile și cu menținerea nivelului actual de protecție a consumatorilor. Această instituție a apreciat în special că, în cazul în care ESB era exclusă, nu mai existau riscuri pentru sănătatea publică și o sacrificare a întregului șeptel putea fi considerată disproporționată în raport cu interesele legate de protecția sănătății publice.

21 La 21 septembrie 2005, autoritățile franceze au sesizat Agence française de sécurité sanitaire des aliments (Agenția Franceză pentru Siguranța Sanitară a Alimentelor) (AFSSA) pentru a analiza, pe de o parte, riscurile sanitare ale măsurilor propuse de Comisie în Foaia de drum privind EST în ceea ce privește ovinele și caprinele și, pe de altă parte, fiabilitatea testelor de diferențiere.

22 La 26 octombrie 2005, Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară (EFSA) a adoptat un aviz privind clasificarea cazurilor de EST atipică la rumegătoarele mici, recomandând ca programele de supraveghere să utilizeze o combinație adecvată de teste și de prelevare de probe pentru a asigura că toate cazurile de scrapie atipică sunt în continuare identificate.

23 În perioada decembrie 2005-februarie 2006, programele de supraveghere a EST puse în aplicare în Uniunea Europeană au permis identificarea a două ovine din Franța și a unei ovine din Cipru suspectate de a fi infectate cu ESB. În urma depistării acestor cazuri, Comisia a instituit o supraveghere sporită a EST care apar la ovine în toate statele membre.

24 La 15 mai 2006, AFSSA a emis un aviz în care se pronunța în defavoarea propunerii Comisiei de a relaxa politica de sacrificare pentru a permite introducerea în consumul uman a cărnii de la animale care provin din efective de rumegătoare mici infectate cu scrapie. Aceasta a apreciat că nu era posibil să se concluzioneze că toate tulpinile de EST, cu excepția ESB, potențial prezente la rumegătoarele mici, inclusiv formele atipice, nu prezintă niciun risc pentru sănătatea umană.

25 Răspunzând la noile cereri introduse de autoritățile franceze, AFSSA a emis la 15 ianuarie 2007 un aviz referitor la evoluția măsurilor de sănătate animală în care a apreciat că testele de diferențiere nu permiteau excluderea prezenței ESB nici la animalul testat, nici, *a fortiori*, în turma din care făcea parte și că transmiterea la om a unor forme de EST, altele decât cele de ESB, nu putea fi exclusă. În consecință, AFSSA a recomandat menținerea reglementării în vigoare în materie de scrapie clasică.

26 Sesizată de Comisie, EFSA a emis, la 25 ianuarie și la 8 martie 2007, două avize referitoare la o evaluare cantitativă a riscului rezidual de ESB la carnea de oaie și produsele din carne de oaie și, respectiv, la anumite aspecte legate de riscul de EST la ovine și la caprine.

27 În ceea ce privește primul aviz referitor la ESB, EFSA a considerat că prevalența cea mai probabilă a acesteia la ovine era nulă. Cu privire la avizul referitor la EST, aceasta a considerat că, chiar dacă nu existau dovezi privind o legătură epidemiologică sau moleculară între scrapia clasică sau atipică și cazurile de EST la oameni, transmiterea la om a unor forme de EST la animale, altele decât cele de ESB, nu putea fi exclusă. Aceasta a concluzionat de asemenea că testele de diferențiere descrise în dreptul Uniunii păreau să fie, până la acea dată, fiabile în ceea ce privește diferențierea ESB de scrapia clasică sau atipică, chiar dacă nici sensibilitatea diagnostică, nici specificitatea testelor de diferențiere nu pot fi considerate perfecte.

28 Ca urmare a avizului EFSA din 8 martie 2007, la 24 aprilie 2007, Comisia a supus votului Comitetului permanent pentru lanțul alimentar și sănătatea animală un proiect de regulament de modificare a anexelor I, III, VII și X la Regulamentul nr. 999/2001.

29 La 26 iunie 2007, Comisia a adoptat Regulamentul nr. 727/2007, împotriva căruia Republica Franceză a introdus o acțiune la Tribunal.

30 La 24 ianuarie 2008, la cererea Comisiei, EFSA a adoptat un aviz intitulat „Clarificări științifice și tehnice în ceea ce privește interpretarea unor aspecte ale concluziilor din avizul din 8 martie 2007 privind anumite aspecte ale riscului de EST la ovine și la caprine”. În acest aviz, EFSA și-a precizat poziția cu privire la problemele transmiterii la om a altor EST animale decât ESB și la fiabilitatea testelor de diferențiere.

31 La 30 aprilie 2008, laboratorul de referință a publicat un aviz în care a precizat că cele două ovine din Franța și cea din Cipru supuse unor teste suplimentare (a se vedea punctul 23 de mai sus) nu puteau fi considerate drept cazuri de ESB.

32 La 17 iunie 2008, Comisia a adoptat regulamentul în litigiu, care modifică anexa VII la Regulamentul nr. 999/2001, acordând mai multe opțiuni statelor membre în ceea ce privește măsurile care pot fi adoptate în situația în care o turmă de ovine sau de caprine este infectată cu o formă de EST în cazul căreia s-a stabilit, în urma efectuării unui test discriminatoriu, că nu este ESB. Acest regulament preia într-o formă aproape identică dispozițiile Regulamentului nr. 727/2007 referitoare la anexa menționată VII, completând în același timp fundamentarea acestuia.

33 Astfel, regulamentul în litigiu autorizează, în esență, introducerea în consumul uman, pe de o parte, de carne de la rumegătoare mici cu vârsta de peste 18 luni care provin dintr-un șeptel în care a fost depistat un caz de EST care nu este ESB și care, în cazul celor care sunt sacrificate imediat sau în termen de doi ani de la data depistării ultimului caz de EST, au fost supuse unui test rapid al cărui rezultat este negativ și, pe de altă parte, de carne de la rumegătoare mici cu vârsta cuprinsă între 3 și 18 luni și care provin dintr-un șeptel în care a fost depistat un caz de EST care nu este ESB, fără a fi supuse unor teste rapide.

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

34 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 17 iulie 2007, Republica Franceză a solicitat Tribunalului anularea punctului 3 din anexa la Regulamentul nr. 727/2007 pentru motivul încălcării principiului precauției, întrucât acesta relaxează regimul de eradicare a EST. Acest stat membru a introdus de asemenea o cerere de măsuri provizorii prin care urmărea obținerea unei suspendări a executării acestui regim până la pronunțarea hotărârii. Tribunalul a admis această din urmă cerere prin Ordonanța din 28 septembrie 2007 (T-257/07 R, Rep., p. II-4153).

35 Ca urmare a adoptării regulamentului în litigiu, Tribunalul a admis, printr-o decizie din 6 octombrie 2008, cererea Republicii Franceze de a extinde procedura judiciară la dispozițiile regulamentului menționat și a permis depunerea de concluzii și de mijloace suplimentare. Prin Ordonanța din 30 octombrie 2008 (T-257/07 R II), Tribunalul a admis de asemenea a doua cerere de suspendare a executării formulată de Republica Franceză și, prin Decizia din 30 ianuarie 2009, a respins cererea Comisiei de judecare a cauzei potrivit procedurii accelerate.

36 În susținerea acțiunii formulate, Republica Franceză a invocat un motiv unic, întemeiat pe încălcarea de către Comisie a principiului precauției ca urmare a introducerii măsurilor contestate prin regulamentul în litigiu.

37 Comisia, susținută de Regatul Unit, a solicitat respingerea acțiunii.

38 Prin hotărârea atacată, Tribunalul a respins acțiunea în totalitate.

39 Tribunalul a prezentat de la început, la punctele 66-89 din hotărârea atacată, considerații de principiu referitoare la protecția sănătății umane, la principiul precauției și la întinderea controlului jurisdicțional al actelor instituțiilor Uniunii în domeniul politicii agricole comune.

40 În continuare, Tribunalul a examinat argumentele invocate de Republica Franceză în susținerea motivului său unic, prin care viza contestarea, pe de o parte, a evaluării riscului efectuate de Comisie și, pe de altă parte, a gestionării riscului realizate de aceasta.

41 Mai întâi, în ceea ce privește evaluarea riscului efectuată de Comisie, Republica Franceză susține că, în primul rând, au fost ignorate de Comisie incertitudinile științifice cu privire la riscul de transmisibilitate la om a altor EST decât ESB, că, în al doilea rând, Comisia nu a dispus evaluarea științifică a fiabilității testelor rapide, că, în al treilea rând, această instituție a ignorat incertitudinile științifice cu privire la fiabilitatea testelor de diferențiere și că, în al patrulea rând, Comisia nu a dispus evaluarea în timp util a riscurilor care decurg din adoptarea măsurilor contestate.

42 La punctele 93-202 din hotărârea atacată, Tribunalul a respins toate aceste obiecții.

43 În ceea ce privește obiecția întemeiată pe lipsa luării în considerare și pe interpretarea eronată a incertitudinilor științifice cu privire la posibilitatea de transmitere la om a altor forme de EST decât ESB, Tribunalul a respins această critică la punctele 93-109 din hotărârea menționată, apreciind că Republica Franceză susținea în mod eronat că au fost ignorate de Comisie incertitudinile științifice cu privire la această transmisibilitate, în cadrul evaluării riscurilor care a precedat adoptarea regulamentului în litigiu, având în vedere că reieșea din considerentul (12) al regulamentului în litigiu că s-a recunoscut în mod expres de Comisie că era imposibilă excluderea oricărei transmisibilități la om a altor EST decât ESB care apar la ovine și caprine.

44 În plus, Tribunalul a statuat că, având în vedere caracterul limitat și puțin reprezentativ al elementelor științifice care permit să se susțină că o altă formă de EST decât ESB care apar la ovine și caprine era transmisibilă la om la data adoptării regulamentului în litigiu, Comisia a evaluat în considerentul (12), fără a săvârși o eroare vădită de apreciere, gradul de probabilitate ca o altă formă de EST decât ESB care apar la ovine și caprine să fie transmisibilă la om ca fiind extrem de scăzut. Pe de altă parte, Republica Franceză nu a invocat, potrivit Tribunalului, niciun argument și nu a prezentat niciun element de probă de natură să lipsească de plauzibilitate aprecierea efectuată de Comisie.

45 La punctele 110-136 din hotărârea atacată, Tribunalul a respins obiecția formulată de Republica Franceză întemeiată pe lipsa consultării experților științifici în ceea ce privește fiabilitatea testelor rapide. Tribunalul a apreciat în special că Comisia a considerat, fără a săvârși o eroare vădită de apreciere, că evaluarea fiabilității testelor rapide cuprinsă în avizele EFSA din 17 mai și din 26 septembrie 2005 era pertinentă pentru utilizarea acestor teste în vederea controlului introducerii în consumul uman a cărnii provenind de la ovine și de la caprine. Nu era necesar, așadar, ca EFSA să fie consultată în mod special în acest scop.

46 Tribunalul a respins de asemenea obiecțiile invocate de Republica Franceză potrivit cărora, pe de o parte, Comisia nu ar fi avut cunoștință, înainte de adoptarea măsurilor contestate, de limitele testelor rapide în cazul în care acestea sunt efectuate pe subiecți tineri și, pe de altă parte, Comisia ar fi săvârșit o eroare vădită de apreciere prin adoptarea măsurilor contestate, în condițiile în care EFSA făcuse recomandări în sensul reevaluării testelor respective, date fiind limitele acestora.

47 La punctele 137-173 din hotărârea atacată, Tribunalul a examinat și a respins obiecția referitoare la fiabilitatea testelor de diferențiere.

48 Mai întâi, la punctele 143-148 din această hotărâre, Tribunalul a respins, în primul rând, argumentul invocat de Republica Franceză întemeiat pe lipsa luării în considerare a incertitudinilor științifice în ceea ce privește testele de diferențiere, constatând că Comisia a prezentat aceste incertitudini în considerentele regulamentului în litigiu. Tribunalul a respins, în al doilea rând, ca inoperant argumentul întemeiat pe lipsa consultării EFSA la elaborarea măsurilor contestate. În al treilea rând, Tribunalul a considerat că Republica Franceză nu demonstra că măsurile în cauză nu fuseseră reexaminate de Comisie ca urmare a avizului EFSA din 24 ianuarie 2008, având în vedere că regulamentul în litigiu cuprindea referiri la acest aviz.

49 În continuare, la punctele 149-171 din hotărârea atacată, Tribunalul a respins obiecția întemeiată pe minimalizarea de către Comisie a îndoielilor experților științifici referitoare la fiabilitatea testelor de diferențiere cauzate de lipsa de înțelegere a biodiversității reale a agenților EST și a modului în care aceștia interacționează în caz de infectare simultană. Tribunalul a statuat în special că, fără a săvârși o eroare vădită de apreciere, Comisia putea să deducă din avizul EFSA din 24 ianuarie 2008 că posibilitatea de infectare simultană a rumegătoarelor mici nu a fost demonstrată în condiții naturale și să concluzioneze că riscul existenței unei asemenea infectări simultane și, *a fortiori*, riscul nedepistării acestei infectări simultane erau scăzute. Tribunalul a statuat de asemenea că, prin faptul că a considerat că prevalența ESB la rumegătoarele mici putea fi considerată foarte scăzută, Comisia nu a săvârșit o eroare vădită de apreciere.

50 În sfârșit, în ceea ce privește avizul AFFSA din 8 octombrie 2008 și avizul EFSA din 22 octombrie 2008, Tribunalul a constatat, la punctele 172 și 173 din hotărârea atacată, că acestea au fost emise ulterior adoptării regulamentului în litigiu, astfel încât argumentele invocate de Republica Franceză întemeiate pe avizele menționate erau inoperante.

51 La punctele 174-202 din hotărârea menționată, Tribunalul a respins obiecția întemeiată pe lipsa aprecierii creșterii riscului ca urmare a adoptării regulamentului în litigiu. În special, acesta a considerat că, în lumina avizelor științifice ale EFSA și AFFSA și ținând seama de lipsa datelor necesare pentru a efectua o evaluare cantitativă exactă, nu se putea imputa Comisiei că nu a avut la dispoziție, la data adoptării regulamentului în litigiu o evaluare cantitativă științifică a riscului suplimentar pentru om de a fi expus la EST ca urmare a adoptării regulamentului menționat. În consecință, Tribunalul a statuat că Comisia nu a încălcat garanțiile conferite de ordinea juridică a Uniunii.

52 În al doilea rând, în ceea ce privește argumentația referitoare la gestiunea riscului, Republica Franceză reproșa Comisiei că și-a încălcat obligația de a garanta un nivel ridicat de protecție a sănătății umane, precum și principiul precauției, întrucât această instituție s-a bazat pe un dublu postulat referitor, pe de o parte, la lipsa transmisibilității la om a altor EST care apar la animale decât ESB și, pe de altă parte, la fiabilitatea testelor de diferențiere pentru a face cu certitudine distincția între scrapie și ESB, deși cele mai recente date științifice ar fi raportat incertitudini semnificative cu privire la aceste două postulate.

53 Tribunalul a respins aceste obiecții la punctele 206-264 din hotărârea atacată.

54 În această privință, Tribunalul a constatat, în considerațiile introductive de la punctele 206-214 din hotărârea atacată, că Republica Franceză nu a contestat competența Comisiei de a adopta dispozițiile în litigiu. Acesta a amintit că autoritățile publice competente au obligația de a menține sau, dacă este cazul, de a ridica nivelul de protecție a sănătății umane fără ca acesta să fie însă cel mai ridicat posibil. Pentru a-și îndeplini această obligație, ar reveni autorității competente, în temeiul principiului precauției, sarcina de a gestiona riscul care depășește nivelul de risc considerat acceptabil pentru societate prin măsuri care să vizeze încadrarea acestuia la nivelul respectiv. Tribunalul a concluzionat că relaxarea măsurilor preventive adoptate anterior trebuia justificată prin elemente noi care să

modifice evaluarea riscului în cauză. Tribunalul a considerat că asemenea elemente noi, cum ar fi noi cunoștințe sau descoperiri, puteau să modifice atât percepția asupra riscului, cât și nivelul de risc considerat acceptabil pentru societate.

55 În plus, Tribunalul a considerat că numai în situația în care acest nou nivel de risc depășește nivelul considerat acceptabil pentru societate trebuie să fie stabilită de instanță încălcarea principiului precauției. Totuși, acesta a amintit că controlul instanței asupra stabilirii de către autoritatea competentă a nivelului de risc considerat inacceptabil pentru societate se limitează la examinarea unei erori vădite de apreciere, a unui abuz de putere sau a depășirii limitelor puterii sale de apreciere. În ceea ce privește eroarea vădită de apreciere, Tribunalul a precizat că partea care se prevalează de aceasta este ținută să prezinte elemente de probă suficiente pentru a lipsi de plauzibilitate aprecierile faptelor reținute de autoritatea competentă.

56 În ceea ce privește cele trei elemente invocate de Comisie – și anume, în primul rând, lipsa unei legături epidemiologice între, pe de o parte, scrapia clasică sau atipică la rumegătoarele mici și, pe de altă parte, cazurile de EST care apar la om din momentul punerii în aplicare a măsurilor preventive inițiale, în al doilea rând, dezvoltarea și validarea de teste de diferențiere fiabile în ceea ce privește diferențierea ESB de scrapie într-un timp scurt și, în al treilea rând, probabilitatea foarte scăzută a prezenței ESB la ovine și caprine potrivit datelor epidemiologice –, Tribunalul a apreciat că Republica Franceză nu contesta caracterul de noutate al acestor elemente, ci aprecierea potrivit căreia acestea puteau justifica adoptarea măsurilor contestate. În consecință, Tribunalul a considerat că trebuia să se stabilească dacă, în lumina acestor noi elemente, Comisia putea să adopte regulamentul în litigiu, având în vedere că acesta permitea să se mențină un nivel ridicat de protecție a sănătății umane, reducând în același timp costurile pentru societate ale măsurilor de prevenire, sau dacă, dimpotrivă, prin adoptarea regulamentului menționat, Comisia a încălcat principiul precauției și, prin urmare, obligația de a menține un nivel ridicat de protecție a sănătății umane, prin expunerea oamenilor la riscuri care depășesc nivelul de risc acceptabil pentru societate.

57 În această privință, Tribunalul a examinat, în primul rând, la punctele 227-248 din hotărârea atacată, dacă regulamentul în litigiu implica o creștere a riscului expunerii umane la formele de EST care apar la rumegătoarele mici din cauza introducerii în consumul uman de carne de la rumegătoare mici care au făcut parte dintr-o turmă în care a fost depistat un caz de EST. Constatând că exista o creștere deloc neglijabilă a acestui risc, Tribunalul a considerat totuși că această constatare nu era suficientă pentru a stabili o încălcare a principiului precauției sau a obligației de a menține un nivel ridicat de protecție a sănătății umane. Potrivit acestei instanțe, trebuia în plus să se verifice dacă această creștere generase riscuri pentru sănătatea umană care depășeau nivelul considerat acceptabil pentru societate.

58 Prin urmare, Tribunalul a examinat, în al doilea rând, la punctele 249-264 din hotărârea atacată, dacă adoptarea regulamentului în litigiu a implicat riscuri pentru sănătatea umană care depășeau nivelul considerat acceptabil pentru societate.

59 În ceea ce privește riscul care decurge din consumul uman de carne de la rumegătoare mici infectate cu alte forme de EST decât ESB, Tribunalul a constatat că, având în vedere riscul extrem de scăzut de transmisibilitate la om a acestor EST care apar la rumegătoarele mici, Comisia nu a săvârșit o eroare vădită de apreciere atunci când a considerat că măsurile contestate nu determină o creștere a riscului pentru sănătatea umană care să depășească nivelul de risc considerat acceptabil pentru societate.

60 Referitor la riscul provenit din consumul uman de carne de la ovine sau caprine infectate cu ESB, Tribunalul a arătat că, chiar dacă măsurile contestate nu permit excluderea introducerii în consumul uman a cărnii provenite din cadrul unei turme în care un animal a fost infectat cu ESB, prevalența ESB clasice la rumegătoarele mici era foarte scăzută și un singur caz de ESB clasică fusese confirmat la rumegătoarele mici, și anume la o capră care fusese hrănită cu făinuri animale, care sunt în prezent interzise.

61 Tribunalul a concluzionat că Comisia nu a săvârșit o eroare vădită de apreciere atunci când a considerat că riscul suplimentar de expunere a omului la ESB clasică care apar la rumegătoarele mici determinat de adoptarea dispozițiilor contestate nu genera riscuri pentru sănătatea umană care să depășească nivelul de risc considerat acceptabil pentru societate.

62 Pe de altă parte, Tribunalul a apreciat că din diferitele avize științifice rezulta că semnificația, originea și transmisibilitatea ESB de tip L sau H erau, la data adoptării regulamentului în litigiu, speculative. Astfel, Comisia nu a săvârșit nici o eroare vădită de apreciere considerând că riscul suplimentar al expunerii consumatorilor la alte tipuri de ESB decât ESB clasică era acceptabil.

63 În consecință, Tribunalul a statuat că, prin adoptarea regulamentului în litigiu, Comisia nu a încălcat principiul precauției și obligația de a menține un nivel ridicat de protecție a sănătății, consacrată la articolul 152 alineatul (1) CE și la articolul 24a din Regulamentul nr. 999/2001.

Procedura în fața Curții

64 Republica Franceză solicită Curții:

— anularea hotărârii atacate,

— pronunțarea cu titlu definitiv și anularea regulamentului în litigiu sau, în subsidiar, trimiterea cauzei spre rejudecare la Tribunal și

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

65 Comisia solicită Curții:

— respingerea recursului și

— obligarea recurentei la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recurs

66 În susținerea recursului, Republica Franceză invocă patru motive întemeiate, primul, pe încălcarea obligației de motivare, al doilea, pe denaturarea faptelor, al treilea, pe o eroare în ceea ce privește calificarea juridică a faptelor și, al patrulea, pe o eroare de drept în ceea ce privește încălcarea articolului 24a din Regulamentul nr. 999/2001 și a principiului precauției.

67 Comisia consideră că toate motivele invocate în susținerea recursului trebuie să fie respinse ca vădit inadmisibile sau, în orice caz, ca nefondate.

68 Trebuie analizată în prealabil excepția generală de inadmisibilitate invocată de Comisie.

Cu privire la excepția generală de inadmisibilitate

69 Cu titlu introductiv, Comisia invocă inadmisibilitatea recursului întrucât acesta ar constitui o încercare de a obține o nouă examinare a cererii introductive prezentate la Tribunal, ceea ce ar exceda competenței Curții. Potrivit acestei instituții, toate motivele prezentate de Republica Franceză fie se limitează să repete motivul și argumentele pe care aceasta le-a invocat la Tribunal, fie vizează reexaminarea probelor reținute de acesta.

70 În această privință, trebuie reamintit că din articolul 256 CE și din articolul 58 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene rezultă că recursul se limitează la chestiuni de drept.

71 Pe de altă parte, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că, dacă o parte contestă interpretarea sau aplicarea dreptului Uniunii efectuată de Tribunal, aspectele de drept analizate în primă instanță pot fi rediscutate în cadrul procedurii de recurs. Astfel, dacă o parte nu ar putea să se bazeze în acest mod în recurs pe motive și argumente utilizate deja în fața Tribunalului, procedura de recurs ar fi lipsită de o parte din sensul său (a se vedea în special Hotărârea din 21 septembrie 2010, Suedia și alții/API și Comisia, C-514/07 P, C-528/07 P și C-532/07 P, Rep., p. I-8533, punctul 116, și Hotărârea din 26 iunie 2012, Polonia/Comisia, C-335/09 P, punctul 27).

72 În ceea ce privește prezentul recurs, este suficient să se constate că, astfel cum reiese în special din cuprinsul punctului 66 din prezenta hotărâre și contrar celor susținute de Comisie, Republica Franceză nu urmărește în general repunerea în discuție a aprecierilor de fapt efectuate de Tribunal prin reiterarea motivului și a argumentelor invocate în fața acestuia. În schimb, recurenta susține în esență chestiuni de drept care pot face din punct de vedere legal obiectul unui recurs. În consecință, trebuie respinsă excepția generală de inadmisibilitate ridicată de Comisie.

73 În aceste condiții, în măsura în care Comisia invocă în mod mai precis inadmisibilitatea anumitor motive sau obiecții specifice ale recursului, va fi necesar ca excepțiile respective să fie tratate în cadrul examinării motivelor avute în vedere.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea obligației de motivare

Argumentele părților

74 Acest motiv cuprinde, în esență, două aspecte. Prin intermediul primului aspect al primului motiv, Republica Franceză arată că, în hotărârea atacată, Tribunalul nu a răspuns corespunzător cerințelor legale la obiecțiile întemeiate pe neluarea în considerare de către Comisie a datelor științifice disponibile.

75 Republica Franceză subliniază că, deși este adevărat că Tribunalul a afirmat că Comisia cunoștea datele științifice disponibile atunci când a adoptat regulamentul în litigiu, totuși, prin argumentația sa, acest stat membru urmărea să demonstreze că Comisia nu a luat pe deplin în considerare datele menționate, deși acestea repuneau în discuție cele două postulate pe care Comisia se bazase în vederea adoptării dispozițiilor Regulamentului nr. 727/2007, și anume, pe de o parte, lipsa transmisibilității la om a altor EST decât ESB și, pe de altă parte, fiabilitatea testelor de diferențiere. Citarea, în preambulul regulamentului în litigiu, a concluziilor avizului EFSA din 24 ianuarie 2008 nu ar implica faptul că aceste concluzii au fost efectiv luate în considerare de Comisie.

76 În plus, Tribunalul ar fi omis să examineze aspectul dacă Comisia putea să reia în mod identic, în regulamentul în litigiu, dispozițiile Regulamentului nr. 727/2007, în pofida faptului că avizele EFSA repuneau în discuție cele două postulate pe care Comisia s-a bazat la adoptarea acestor dispoziții.

77 Prin intermediul celui de al doilea aspect al primului motiv, Republica Franceză arată că Tribunalul nu a răspuns corespunzător cerințelor legale la obiecțiile întemeiate pe încălcarea articolului 24a din Regulamentul nr. 999/2001, întrucât această instanță a considerat că prin obiecțiile respective se urmărea să se verifice dacă măsurile contestate erau adecvate pentru a asigura un nivel ridicat de protecție a sănătății umane.

78 În această privință, Tribunalul ar fi considerat în mod greșit că articolul menționat 24a nu făcea decât să transcrie obligația prevăzută la articolul 152 alineatul (1) CE, potrivit căreia autoritățile publice competente trebuie să asigure un nivel ridicat de protecție a sănătății umane în cadrul Uniunii. În

opinia Republicii Franceze, articolul 24a din Regulamentul nr. 999/2001 impune o cerință suplimentară în raport cu cea prevăzută la articolul 152 alineatul (1) CE, și anume cerința ca deciziile luate în temeiul articolului 24 din acest regulament să nu reducă nivelul de protecție stabilit prin măsurile preventive în vigoare sau chiar ca aceste decizii să ridice nivelul respectiv. Astfel, Tribunalul ar fi trebuit să verifice că măsurile contestate menținеau sau ridicau nivelul de protecție a sănătății umane garantat prin măsurile preventive anterioare.

79 Comisia consideră că primul motiv trebuie respins ca vădit inadmisibil sau în orice caz ca lipsit de temei, având în vedere că raționamentul urmat de Tribunal la punctele 97, 144, 145, 201 și 221 din hotărârea atacată demonstrează că regulamentul în litigiu a fost adoptat de Comisie în urma unei examinări aprofundate a celor mai fiabile date științifice și a celor mai recente rezultate ale cercetării la nivel internațional.

80 În ceea ce privește în special argumentul potrivit căruia Comisia nu avea dreptul să preia în mod identic, în regulamentul în litigiu, dispozițiile Regulamentului nr. 727/2007, această instituție arată că recursul nu indică în mod precis elementele criticate din hotărârea atacată. În orice caz, recurenta nu ar arăta motivul pentru care Comisia nu poate fi autorizată să preia, în regulamentul în litigiu, măsurile prevăzute de regulamentul anterior, având în vedere că acestea erau justificate, dar ar solicita Curții să procedeze la o reevaluare a faptelor, în măsura în care Republica Franceză s-ar limita să reproșeze Tribunalului că a dat aceeași interpretare avizelor EFSA ca și Comisia.

81 Referitor la articolul 24a din Regulamentul nr. 999/2001, Republica Franceză nu ar fi indicat elementele care ar justifica o altă interpretare a acestei dispoziții decât cea reținută de Tribunal. Totuși, Comisia apreciază că Tribunalul a examinat nu numai respectarea articolului 152 alineatul (1) CE, ci și pe cea a articolului 24a, întrucât a verificat, la punctele 211, 221, 249 și 266 din hotărârea atacată, dacă noile măsuri făceau să crească riscul pentru sănătatea umană și a concluzionat în sens negativ.

Aprecierea Curții

82 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că problema conținutului obligației de motivare reprezintă o problemă de drept care este supusă controlului Curții în cadrul unui recurs (Hotărârea din 10 iulie 2008, Bertelsmann și Sony Corporation of America/Impala, C-413/06 P, Rep., p. I-4951, punctul 30 și jurisprudența citată).

83 Curtea a statuat de asemenea că obligația de motivare, care revine Tribunalului conform articolului 36 din Statutul Curții de Justiție, aplicabil Tribunalului în temeiul articolului 53 primul paragraf din același statut și al articolului 81 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, nu îi impune acestuia din urmă să realizeze o motivare care să urmeze în mod exhaustiv și unul câte unul toate argumentele prezentate de părțile în litigiu. Prin urmare, motivarea Tribunalului poate fi implicită, cu condiția să permită persoanelor interesate să cunoască temeiurile deciziei Tribunalului, iar Curții să dispună de elemente suficiente pentru a-și exercita controlul (a se vedea în special Hotărârea din 10 februarie 2011, Activision Blizzard Germany/Comisia, C-260/09 P, Rep., p. I-419, punctul 84, și Hotărârea din 28 iulie 2011, Mediaset/Comisia, C-403/10 P, punctul 88).

84 Referitor la primul aspect al primului motiv, întemeiat pe încălcarea obligației de motivare în ceea ce privește argumentul care vizează neluarea în considerare a datelor științifice disponibile, din cuprinsul punctelor 96-109 din hotărârea atacată reiese că Tribunalul a examinat dacă regulamentul în litigiu prezenta efectiv avizele științifice disponibile și incertitudinile care sunt exprimate în acestea. Tribunalul a concluzionat că incertitudinile științifice nu au fost ignorate de Comisie atunci când a evaluat riscurile care au precedat adoptarea măsurilor contestate și că, în consecință, constatările acestei instituții nu erau afectate de o eroare vădită de apreciere. În plus, Tribunalul a considerat că Republica Franceză nu a prezentat niciun argument și niciun element de probă de natură să lipsească de plauzibilitate aprecierea efectuată de Comisie.

85 Or, în aceste condiții, nu se poate considera că Tribunalul nu a motivat corespunzător cerințelor legale respingerea argumentului invocat în fața sa de Republica Franceză, referitor la neluarea în considerare a datelor științifice disponibile.

86 În ceea ce privește obiecția întemeiată pe faptul că Tribunalul ar fi omis să examineze dacă Comisia avea dreptul să preia în mod identic, în regulamentul în litigiu, dispozițiile Regulamentului nr. 727/2007, trebuie arătat că examinarea memoriilor depuse de Republica Franceză la Tribunal și în special a concluziilor suplimentare prezentate ca urmare a adoptării regulamentului în litigiu revelează că afirmația referitoare la identitatea dintre măsurile adoptate prin acest din urmă regulament în raport cu Regulamentul nr. 727/2007 nu a fost evocată în fața Tribunalului ca argument autonom, ci ca o simplă constatare realizată în cadrul comparării celor două regulamente.

87 Deși, într-adevăr, Republica Franceză a menționat o dată, în cadrul argumentației prezentate în fața Tribunalului, că nu înțelegea modul în care deplina luare în considerare a avizului EFSA din 24 ianuarie 2008 a putut să determine Comisia să adopte prin regulamentul în litigiu dispoziții identice cu măsurile contestate, trebuie să se constate că respectiva observație nu face obiectul niciunei dezvoltări particulare și nici nu este însoțită de o argumentație specifică destinată să o susțină.

88 Din cele ce precedă reiese că, întrucât Republica Franceză nu a prezentat cu claritatea și precizia necesare motivele pentru care Comisia nu avea dreptul să preia în mod identic, în regulamentul în litigiu, dispozițiile Regulamentului nr. 727/2007, observația sa cu privire la identitatea dintre cele două regulamente în cauză nu poate fi considerată un motiv distinct care ar fi justificat un răspuns specific în hotărârea atacată. În consecință, Tribunalul nu și-a încălcat obligația de motivare prin faptul că nu a răspuns explicit la această observație.

89 Referitor la al doilea aspect al primului motiv, prin intermediul căruia Republica Franceză invocă nerespectarea obligației de motivare în ceea ce privește pretinsa încălcare a articolului 24a din Regulamentul nr. 999/2001, trebuie să se observe că recurenta nu contestă, prin argumentația sa, caracterul suficient al motivării, ci urmărește să pună în discuție temeinicia motivării Tribunalului.

90 Or, trebuie arătat că, la punctele 79, 211-213, 249 și 266 din hotărârea atacată, Tribunalul a prezentat o motivare suficientă, întrucât aceasta îi permite, pe de o parte, recurentei să cunoască motivele pentru care Tribunalul nu a admis argumentele sale referitoare la încălcarea articolului 24a din Regulamentul nr. 999/2001 și, pe de altă parte, Curții să își exercite controlul.

91 În consecință, argumentul întemeiat pe încălcarea obligației de motivare în ceea ce privește aplicarea articolului 24a din Regulamentul nr. 999/2001 trebuie respins ca lipsit de temei. În măsura în care problema temeiniciei acestei motivări se confundă cu pretinsa încălcare a articolului 24a care face obiectul primului aspect al celui de al patrulea motiv de recurs, această problemă va fi examinată în cadrul celui de al patrulea motiv.

92 Din ansamblul elementelor de mai sus rezultă că primul motiv este în parte inadmisibil și în parte nefondat.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe denaturarea faptelor

Argumentele părților

93 Al doilea motiv se împarte în trei aspecte. Prin intermediul primului aspect al celui de al doilea motiv, Republica Franceză arată că Tribunalul a denaturat, la punctele 101-108 din hotărârea atacată, semnificația avizelor EFSA din 8 martie 2007 și din 24 ianuarie 2008 prin faptul că a considerat că Comisia a putut să deducă din avizele respective, fără a săvârși o eroare vădită de apreciere, că riscul

de transmisibilitate la om a altor forme de EST decât ESB era extrem de redus. În avizele menționate, EFSA nu ar fi concluzionat, în realitate, că riscul respectiv era extrem de redus, ci că nu era posibil să se excludă această transmisibilitate.

94 În special, Republica Franceză susține că punctele 101-106 din hotărârea atacată nu prezintă nicio apreciere a EFSA referitoare la gradul de probabilitate a riscului de transmisibilitate la om a altor forme de EST decât ESB. În plus, considerând, la punctul 107 din această hotărâre, că modelele experimentale în cauză erau puțin reprezentative, Tribunalul ar fi denaturat semnificația avizelor EFSA. Potrivit acestui stat membru, Tribunalul a confundat lipsa certitudinii existenței unui risc cu probabilitatea redusă a acestui risc.

95 Prin intermediul celui de al doilea aspect al motivului menționat, Republica Franceză invocă o denaturare de către Tribunal, la punctele 116-122 din hotărârea atacată, a semnificației avizelor EFSA din 17 mai și din 26 septembrie 2005, precum și a celui din 7 iunie 2007, având în vedere că această instanță a statuat că Comisia nu a săvârșit o eroare vădită de apreciere considerând, pe de o parte, că testele rapide erau fiabile și, pe de altă parte, că evaluarea fiabilității acestor teste cuprinsă în aceste avize era de asemenea valabilă în cadrul controlului introducerii în consumul uman a cărnii de ovine sau de caprine.

96 În această privință, Republica Franceză subliniază că, deși este adevărat că EFSA a considerat, în avizele sale, că testele rapide puteau fi recomandate pentru evaluarea prevalenței scrapiei clasice și a ESB, nu se poate totuși deduce din aceasta că testele menționate ar fi fiabile în cadrul controlului introducerii în consumul uman de carne de ovine sau de caprine. Astfel, nivelul de exigență în ceea ce privește fiabilitatea testelor rapide nu ar putea fi același pentru a urmări evoluția epidemiologică a scrapiei clasice, precum și a ESB și pentru a controla în mod sistematic carcasele în vederea autorizării lor pentru consum.

97 Prin intermediul celui de al treilea aspect al celui de al doilea motiv, Republica Franceză apreciază că, la punctele 215-221 din hotărârea atacată, Tribunalul a denaturat faptele atunci când a considerat că elementele științifice invocate de Comisie pentru a justifica adoptarea regulamentului în litigiu constituiau elemente noi în raport cu măsurile preventive anterioare.

98 Potrivit Republicii Franceze, nici din memoriile depuse de Comisie, nici din intervenția acesteia în ședința desfășurată la Tribunal nu reieșea că aceasta a revendicat caracterul de noutate al elementelor științifice de care se prevala, cu excepția instituirii și a validării testelor de diferențiere. Astfel, Comisia nu ar fi prezentat niciodată ca elemente științifice noi nici lipsa de legătură epidemiologică între scrapia clasică sau atipică la rumegătoarele mici și formele de EST care apar la om, nici prevalența redusă a ESB la rumegătoarele mici.

99 Această denaturare a faptelor ar fi avut o incidență determinantă asupra aprecierii legalității regulamentului în litigiu, întrucât, astfel cum ar rezulta din cuprinsul punctelor 83 și 212 din hotărârea atacată, principiul precauției ar impune, pentru a justifica relaxarea măsurilor preventive în vigoare, ca instituțiile competente să prezinte elemente noi de natură să modifice percepția asupra riscului sau să demonstreze că acest risc poate fi limitat prin măsuri mai puțin constrângătoare decât cele existente.

100 Comisia susține că primele două aspecte ale celui de al doilea motiv sunt inadmisibile, având în vedere că, pe de o parte, argumentele prezentate de Republica Franceză se bazează pe o apreciere și o interpretare a faptelor efectuate de Tribunal, ceea ce ține de competența exclusivă a acestei instanțe, și că, pe de altă parte, statul membru recurent nu arată cu precizie elementele criticate din hotărârea atacată sau argumentele juridice care susțin în mod specific cererea sa, în special înscrisurile din dosar din care ar rezulta o pretinsă inexactitate materială a acestor constatări.

101 Referitor la al treilea aspect al celui de al doilea motiv, acesta ar fi de asemenea inadmisibil sau, în orice caz, nefondat. Astfel, Republica Franceză s-ar limita să acorde prioritate propriei interpretări a faptelor în raport cu abordarea diferită urmată de Comisie.

102 În această privință, Comisia arată că aprecierea necesității de a modifica anumite măsuri în vigoare nu decurge din apariția unor elemente noi, ci în principal din luarea în considerare a evoluției datelor și a dovezilor științifice. Astfel, cerința referitoare la elementele noi la care se referă Republica Franceză nu s-ar regăsi nici la articolul 24a din Regulamentul nr. 999/2001, nici la articolul 7 din Regulamentul nr. 178/2002, întrucât aceste dispoziții vizează evaluarea informațiilor disponibile și a dovezilor științifice existente.

Aprecierea Curții

103 În ceea ce privește primul și al doilea aspect ale celui de al doilea motiv, referitoare la o pretinsă denaturare de către Tribunal a semnificației anumitor avize ale EFSA la punctele 101-108 și, respectiv, 116-122 din hotărârea atacată, este necesar să se observe că, în cuprinsul punctelor menționate, Tribunalul a examinat obiecțiile prin care Republica Franceză urmărea să obțină constatarea faptului că Comisia a săvârșit o eroare vădită în aprecierea avizelor științifice aflate la dispoziția sa deoarece a considerat, pe de o parte, că riscul de transmitere la om a unei forme de EST care apare la animale, alta decât ESB, era extrem de redus și, pe de altă parte, că evaluarea fiabilității testelor rapide care fusese efectuată în contextul măsurilor de supraveghere epidemiologică a EST la rumegătoarele mici era de asemenea valabilă în contextul măsurilor contestate de autorizare a introducerii în consumul uman a cărnii de la rumegătoare mici în cazul unui rezultat negativ al testelor menționate.

104 În cadrul prezentului recurs, Republica Franceză contestă, bazându-se în principal pe aceleași argumente precum cele pe care le prezentase deja în fața Tribunalului, aceleași aprecieri ale Comisiei, despre care Tribunalul a considerat că nu sunt vădit eronate, invocând o denaturare a avizelor EFSA din 17 mai și din 26 septembrie 2005, din 8 martie și din 7 iunie 2007, precum și din 24 ianuarie 2008.

105 În această privință, trebuie să se constate, pe de o parte, că argumentația recurentei decurge dintr-o lectură parțială a hotărârii atacate. Astfel, în ceea ce privește riscul de transmitere la om a formelor de EST care apar la animale, altele decât ESB, reiese cu claritate din cuprinsul punctului 107 din hotărârea atacată că Tribunalul a luat de asemenea în considerare declarația SEAC (Spongiform Encephalopathy Advisory Committee) cu privire la riscul potențial pentru sănătatea umană al modificărilor referitoare la controlul scrapiei clasice din luna februarie a anului 2008. Potrivit Tribunalului, în această declarație, chiar dacă a confirmat că nu poate fi exclusă o legătură între scrapia clasică și EST care apar la om, SEAC a considerat totuși că acest risc ar trebui să fie foarte scăzut. Potrivit acestui organ, frecvența extrem de redusă și relativ constantă a cazurilor de EST care apar la om la nivel global atesta că trebuie să existe cel puțin o barieră majoră, dacă nu chiar completă, împotriva transmiterii scrapiei clasice la oameni. Or, recurenta nu contestă nici pertinența, nici validitatea acestei declarații.

106 Pe de altă parte, Republica Franceză nu a demonstrat corespunzător cerințelor legale că Tribunalul a realizat o interpretare a avizelor științifice menționate anterior care ar fi vădit contrară conținutului acestora.

107 În consecință, primul și al doilea aspect ale celui de al doilea motiv trebuie respinse ca nefondate.

108 În ceea ce privește al treilea aspect al celui de al doilea motiv, îndreptat împotriva punctelor 215-221 din hotărârea atacată, trebuie să se verifice dacă Republica Franceză a demonstrat o denaturare a argumentației Comisiei în ceea ce privește caracterul de noutate al elementelor științifice care justifică adoptarea măsurilor contestate.

109 Este necesar să se observe în această privință că, deși este, desigur, adevărat că, la punctele citate anterior din hotărârea atacată, Tribunalul a prezentat ca fiind noi, în raport cu situația existentă la data adoptării măsurilor preventive inițiale, cele trei elemente menționate la punctul 56 din prezenta hotărâre, trebuie să se constate că o asemenea calificare nu era întemeiată pe argumentația prezentată de Comisie în fața Tribunalului, ci rezulta din aplicarea jurisprudenței enunțate la punctele 83 și 212 din hotărârea atacată.

110 La aceste puncte din hotărârea atacată, Tribunalul a amintit jurisprudența Curții potrivit căreia, atunci când elemente noi modifică percepția asupra unui risc sau arată că acest risc poate fi limitat prin măsuri mai puțin constrângătoare decât cele existente, revine instituțiilor și în special Comisiei, care are puterea de inițiativă, obligația de a asigura adaptarea reglementării la noile date (a se vedea Hotărârea din 12 ianuarie 2006, Agrarproduktion Staebelow, C-504/04, Rec., p. I-679, punctul 40). Tribunalul a dedus că relaxarea unor măsuri preventive adoptate anterior trebuie justificată prin elemente noi, cum ar fi noi cunoștințe sau noi descoperiri științifice, care modifică evaluarea riscului în cauză.

111 În consecință, obiecția întemeiată pe o pretinsă denaturare a argumentației Comisiei trebuie respinsă, fără a fi necesar să se examineze argumentația Comisiei prin care se contestă temeinicia cerinței caracterului de noutate al datelor științifice pentru a justifica adoptarea măsurilor contestate.

112 Având în vedere ceea ce precedă, al treilea aspect al celui de al doilea motiv și, în consecință, al doilea motiv în întregime trebuie respinse ca nefondate.

Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe săvârșirea unei erori în calificarea juridică a faptelor

Argumentele părților

113 Prin intermediul celui de al treilea motiv, Republica Franceză reproșează Tribunalului că a săvârșit o eroare în calificarea juridică a faptelor prin faptul că a considerat că elementele științifice invocate de Comisie constituiau elemente noi de natură să modifice percepția asupra riscului.

114 Astfel, în opinia Republicii Franceze, la punctele 215-221 din hotărârea atacată, Tribunalul a prezumat în mod greșit nu numai că cele trei elemente științifice invocate de Comisie erau noi, ci și că aceste elemente erau de natură să modifice percepția asupra riscului.

115 Republica Franceză apreciază că, chiar dacă testele de diferențiere ar fi constituit un element științific nou, acest element nu era de natură să modifice percepția asupra riscului, deoarece fiabilitatea acestor teste era limitată. În ceea ce privește lipsa unei legături epidemiologice între scrapia clasică și formele de EST care apar la om, precum și prevalența redusă a ESB la rumegătoarele mici, Republica Franceză apreciază că, întrucât aceste elemente științifice au fost deja identificate la adoptarea măsurilor preventive anterioare, nu puteau determina o modificare a percepției asupra riscului.

116 Comisia concluzionează că al treilea motiv trebuie respins ca vădit inadmisibil pentru motivul că aprecierea Tribunalului potrivit căreia Comisia nu a săvârșit o eroare vădită de apreciere pe baza progreselor științifice este de natură factuală.

117 În orice caz, acest motiv ar trebui respins ca lipsit de temei, deoarece evaluarea științifică a riscurilor din care derivau măsurile contestate s-ar baza pe dovezi științifice, disponibile la data adoptării lor, care ar arăta că a intervenit o schimbare a circumstanțelor.

Aprecierea Curții

118 Al treilea motiv invocat de Republica Franceză este îndreptat, ca și al treilea aspect al celui de al doilea motiv, împotriva punctelor 215-221 din hotărârea atacată. Prin intermediul argumentației prezentate în susținerea prezentului motiv, recurenta contestă faptul că elementele identificate de Tribunal, al căror caracter de noutate îl neagă, au putut avea ca efect să modifice percepția asupra riscului în societate.

119 În această privință, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că, odată ce Tribunalul a constatat sau a apreciat faptele, Curtea este competentă, în temeiul articolului 256 TFUE, să exercite un control asupra calificării juridice a acestor fapte și asupra consecințelor juridice care au fost stabilite de Tribunal pe baza acestora (a se vedea în special Hotărârea din 6 aprilie 2006, General Motors/Comisia, C-551/03 P, Rec., p. I-3173, punctul 51, Hotărârea din 18 mai 2006, Archer Daniels Midland și Archer Daniels Midland Ingredients/Comisia, C-397/03 P, Rec., p. I-4429, punctul 105, precum și Hotărârea Bertelsmann și Sony Corporation of America/Impala, citată anterior, punctul 29).

120 Totuși, din cuprinsul punctelor 215-221 din hotărârea atacată, vizate de Republica Franceză în cadrul celui de al treilea motiv, nu reiese că Tribunalul ar fi procedat în cadrul acestora la vreo calificare juridică în ceea ce privește percepția societății asupra riscului. Astfel, acesta s-a limitat să examineze caracterul de noutate al elementelor științifice invocate de Comisie, ceea ce constituie o constatare a faptelor.

121 În consecință, considerând că Tribunalul a realizat, la punctele 215-221 din hotărârea atacată, o calificare juridică a faptelor, Republica Franceză interpretează în mod greșit această hotărâre.

122 Al treilea motiv trebuie respins, așadar, ca nefondat.

Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe o eroare de drept

Argumentele părților

123 Cel de al patrulea motiv este împărțit în trei aspecte.

124 Prin intermediul primului aspect al acestui motiv, care este conex cu cel de al doilea aspect al primului motiv, Republica Franceză susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept prin faptul că a considerat, la punctele 249 și 250 din hotărârea atacată, că Comisia nu a încălcat dispozițiile articolului 24a din Regulamentul nr. 999/2001, având în vedere că aceasta a respectat obligația prevăzută la articolul 152 alineatul (1) CE. În această privință, Republica Franceză susține că respectivul articol 24a impune o cerință suplimentară în raport cu articolul 152 alineatul (1) CE, astfel încât Tribunalul s-a limitat în mod greșit să considere că măsurile adoptate de Comisie în temeiul acestei dispoziții asigurau un nivel ridicat de protecție a sănătății umane. Pentru a ajunge la această concluzie, Tribunalul ar fi trebuit să verifice că aceste măsuri menținеau sau ridicau nivelul de protecție a sănătății umane garantat prin măsurile preventive anterioare.

125 Prin intermediul celui de al doilea aspect al celui de al patrulea motiv, Republica Franceză arată că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept prezumând, la punctul 213 din hotărârea atacată, că elementele științifice invocate de Comisie pentru a justifica adoptarea regulamentului în litigiu puteau determina o evoluție a nivelului de risc considerat acceptabil. În subsidiar, Tribunalul ar fi săvârșit de asemenea o astfel de eroare prin faptul că a omis să verifice dacă, pentru a stabili nivelul de risc considerat acceptabil, Comisia a luat în considerare gravitatea și ireversibilitatea efectelor adverse ale EST pentru sănătatea umană. În sfârșit, Republica Franceză susține că exista în mod necesar o creștere a riscului pentru sănătatea umană care depășea nivelul acceptabil pentru societate.

126 În ceea ce privește al treilea aspect al celui de al patrulea motiv, Republica Franceză invocă o eroare de drept întrucât Tribunalul nu a luat în considerare faptul că măsurile contestate nu înlocuiau măsurile preventive anterioare, ci le completau prin măsuri alternative mai flexibile. Coexistența măsurilor inițiale cu măsurile noi ar ridica problema coerenței unei asemenea reglementări, pe care Tribunalul ar fi trebuit să o examineze. Această eroare de drept ar fi avut drept consecință o apreciere eronată a obiecției Republicii Franceze întemeiate pe încălcarea principiului precauției în gestiunea riscului.

127 Comisia apreciază că al patrulea motiv trebuie respins ca vădit inadmisibil sau, în orice caz, ca lipsit de temei.

128 Referitor la primul aspect al acestui motiv, Comisia consideră că Tribunalul a efectuat o examinare corectă. Presupunând că, prin adoptarea măsurilor de relaxare întemeiate pe elemente științifice, Comisia a putut contribui la creșterea expunerii umane la agentul scrapiei, acest fapt nu ar fi diminuat însă nivelul de protecție a sănătății publice, dat fiind că riscul de transmitere a scrapiei la om era extrem de redus. În consecință, nivelul de protecție nu ar fi fost coborât dacă articolul 24a din Regulamentul nr. 999/2001 ar fi fost într-adevăr respectat.

129 În ceea ce privește al doilea aspect al celui de al patrulea motiv, Comisia susține că Republica Franceză nu a invocat elemente în susținerea argumentului său potrivit căruia riscul pentru sănătatea umană a depășit nivelul considerat acceptabil pentru societate ca urmare a măsurilor contestate. Nici în fața Tribunalului, nici în cadrul prezentului recurs, Republica Franceză nu ar fi prezentat elemente de probă de natură să contrazică aprecierea Comisiei și a Tribunalului cu privire la acest aspect.

130 În sfârșit, în ceea ce privește al treilea aspect al celui de al patrulea motiv, Comisia apreciază că Republica Franceză încearcă să înlocuiască analiza Tribunalului cu propria analiză.

Aprecierea Curții

131 În ceea ce privește primul aspect al celui de al patrulea motiv, întemeiat pe o pretinsă încălcare a articolului 24a din Regulamentul nr. 999/2001, trebuie amintit că, potrivit acestei dispoziții, deciziile care se adoptă în conformitate cu una dintre procedurile prevăzute la articolul 24 din regulamentul menționat, și anume inclusiv modificările anexelor, „se bazează pe o evaluare corespunzătoare a riscurilor potențiale pentru sănătatea oamenilor și sănătatea animală și, ținând seama de dovezile științifice existente, mențin sau, în cazul în care acest lucru se justifică din punct de vedere științific, măresc nivelul de protecție a sănătății oamenilor și a sănătății animale asigurat în [Uniune]”.

132 Articolul 24a a fost inclus în Regulamentul nr. 999/2001 prin Regulamentul (CE) nr. 1923/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 (JO L 404, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 81, p. 158). Din lucrările pregătitoare ale acestui din urmă regulament reiese că articolul 24a nu figura în Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului din 6 decembrie 2004 de modificare a Regulamentului nr. 999/2001 [COM(2004) 775 final], prezentată de Comisie, ci își are originea în avizul din 29 martie 2006 al Comisiei pentru agricultură și dezvoltare rurală, iar includerea sa în textul regulamentului a fost propusă de Parlamentul European în proiectul său de rezoluție legislativă din 27 aprilie 2006.

133 Deși considerentele Regulamentului nr. 1923/2006 nu cuprind explicații cu privire la obiectivul urmărit de dispoziția în cauză, rezultă în special din justificările furnizate de Parlamentul European în proiectul său de rezoluție amintit că „[a]cest amendament urmărește să garanteze că aspectele esențiale ale regulamentului în discuție nu pot fi modificate de Comisie și de statele membre, în cadrul procedurii de comitologie, decât dacă se furnizează o motivare potrivit căreia o reducere a nivelului de protecție a sănătății umane și animale este exclusă”. Pe de altă parte, în expunerea de motive care însoțește acest

proiect, Parlamentul European prezintă dificultățile în ceea ce privește acordarea atenției necesare atunci când Comisia, împreună cu statele membre, adoptă în etape succesive o listă complexă de modificări.

134 Din respectivele lucrări pregătitoare reiese, astfel, că articolul 24a din Regulamentul nr. 999/2001 a fost privit ca o garanție prin care se urmărea să se evite adoptarea, în aplicare procedurii de comitologie, a unor măsuri care ar fi de natură să diminueze nivelul de protecție a sănătății umane și animale în Uniune.

135 Nu rezultă totuși, contrar celor susținute de recurentă, că articolul menționat 24a exclude orice relaxare a măsurilor preventive anterioare. Astfel, pe de o parte, articolul 24a din Regulamentul nr. 999/2001 nu erijează în criteriu faptul că comparația ar trebui să fie efectuată în raport cu nivelul de protecție care rezultă din măsurile preventive anterioare adoptate în același domeniu, ci se referă în general la nivelul de protecție a sănătății „asigurat în [Uniune]”. Pe de altă parte, reiese atât din articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 178/2002, cât și din jurisprudența citată la punctul 110 din prezenta hotărâre că măsurile provizorii de gestiune a riscului, care sunt adoptate în contextul unei incertitudini științifice, trebuie să fie reexaminate într-un termen rezonabil pentru a garanta că sunt proporționale și că nu impun restricții comerciale mai mari decât este necesar pentru realizarea nivelului ridicat de protecție a sănătății stabilit în Uniune.

136 În consecință, nivelul de protecție a sănătății umane este în strânsă legătură cu nivelul de risc considerat acceptabil pentru societate, care depinde, la rândul său, de cunoștințele științifice disponibile la un moment dat. Or, nu este exclus ca, ținând seama de evoluția datelor științifice, același nivel de protecție să poată fi asigurat prin măsuri mai puțin restrictive.

137 În ceea ce privește aspectul dacă Tribunalul a săvârșit o eroare de drept prin faptul că a considerat, la punctele 65 și 250 din hotărârea atacată, că articolul 24a din Regulamentul nr. 999/2001 nu făcea decât să transcrie obligația prevăzută la articolul 168 alineatul (1) primul paragraf TFUE, este necesar, pentru a proceda la această apreciere, ca aceste puncte să fie evaluate în raport cu ansamblul motivării acestei hotărâri.

138 Este necesar să se observe în această privință că Tribunalul menționează, desigur, la punctele 74, 79, 81, 174-176 și 250 din hotărârea atacată, obligația instituțiilor de a asigura un nivel ridicat de protecție a sănătății publice, a securității și a mediului, ceea ce poate crea impresia, astfel cum susține Republica Franceză, că Tribunalul se mulțumește să verifice dacă măsurile contestate respectă obligația prevăzută la articolul 168 alineatul (1) primul paragraf TFUE. Totuși, reiese cu claritate de la punctele 211-213, 221, 249 și 266 din hotărârea atacată că Tribunalul interpretează articolul 24a din Regulamentul nr. 999/2001 luând în considerare în mod corespunzător obligația de a menține nivelul de protecție a sănătății umane asigurat în Uniune.

139 La punctele 211-213 din hotărârea atacată, Tribunalul a formulat în special următoarele observații:

„211 Pe de altă parte, trebuie menționat că autoritățile publice competente au obligația de a menține un nivel ridicat de protecție a sănătății umane fără ca acesta să fie însă cel mai ridicat posibil […]. Articolul 24a din Regulamentul nr. 999/2001 readuce în discuție această obligație în contextul competențelor conferite Comisiei în ceea ce privește modificarea anexelor la Regulamentul nr. 999/2001, impunând ca deciziile care se adoptă în cadrul regulamentului respectiv să mențină sau, în cazul în care acest lucru se justifică din punct de vedere științific, să ridice nivelul de protecție a sănătății umane asigurat în Comunitate. Principiul precauției este unul dintre instrumentele care permit autorităților menționate să își îndeplinească această obligație […]. Astfel, acest principiu impune autorității publice să gestioneze un risc care depășește nivelul de risc considerat acceptabil pentru societate, astfel încât să îl încadreze la nivelul respectiv […]. Gestionarea riscului prin adoptarea de măsuri adecvate care vizează asigurarea unui nivel ridicat

de protecție a sănătății publice, a siguranței și a mediului corespunde, așadar, unui set de acțiuni întreprinse de o instituție care se confruntă cu un risc, în scopul de a-l reduce la un nivel acceptabil.

212 În plus, revine autorității competente sarcina de a reexamina măsurile provizorii adoptate în temeiul principiului precauției într-un termen rezonabil. Astfel, s-a hotărât că, atunci când elemente noi modifică percepția asupra unui risc sau arată că acest risc poate fi limitat prin măsuri mai puțin restrictive decât cele existente, revine instituțiilor și în special Comisiei obligația de a asigura adaptarea regulamentului la noile date […]. Astfel, relaxarea măsurilor preventive adoptate anterior trebuie justificată prin elemente noi care modifică evaluarea riscului în cauză.

213 Aceste elemente noi, cum ar fi noi cunoștințe sau noi descoperiri științifice, atunci când justifică o relaxare a unei măsuri preventive, modifică conținutul concret al obligației autorităților publice de a menține în permanență un nivel ridicat de protecție a sănătății umane. Astfel, aceste elemente noi pot modifica percepția asupra riscului, precum și nivelul de risc considerate acceptabile pentru societate. Legalitatea adoptării unei măsuri preventive mai puțin restrictive nu este apreciată în funcție de nivelul de risc considerat acceptabil avut în vedere la adoptarea măsurilor preventive inițiale. Astfel, adoptarea măsurilor preventive inițiale care vizează reducerea riscului la un nivel considerat acceptabil se realizează pe baza unei evaluări a riscurilor și în special pe baza stabilirii nivelului de risc considerat acceptabil pentru societate. În cazul în care elemente noi aduc modificări în ceea ce privește această evaluare a riscurilor, legalitatea adoptării unor măsuri preventive mai puțin restrictive trebuie să fie apreciată în lumina acestor noi elemente, iar nu în funcție de elementele care au determinat evaluarea riscurilor în contextul adoptării măsurilor preventive inițiale. Numai în situația în care acest nou nivel de risc depășește nivelul de risc considerat acceptabil pentru societate trebuie să fie stabilită de instanță încălcarea principiului precauției.”

140 Din aceste motive reiese că Tribunalul recunoaște, în esență, articolului 24a din Regulamentul nr. 999/2001 aceeași semnificație precum cea care rezultă de la punctele 134-136 din prezenta hotărâre. Întrucât Republica Franceză nu a contestat temeinicia acestei interpretări, ci s-a limitat să invoce punctele din hotărârea atacată care menționează obligația de a menține nivelul ridicat de protecție a sănătății umane, se impune respingerea primului aspect al celui de al patrulea motiv ca nefondat.

141 În ceea ce privește al doilea aspect al celui de al patrulea motiv, întemeiat pe o eroare de drept, întrucât Tribunalul ar fi prezumat, la punctul 213 din hotărârea atacată, că elementele științifice invocate de Comisie pentru a justifica adoptarea regulamentului în litigiu puteau determina o evoluție a nivelului de risc considerat acceptabil, trebuie să se constate că, în pofida modului în care această argumentație este formulată, Republica Franceză se limitează, în realitate, să conteste o apreciere de fapt al cărei control nu ține de competența Curții în cadrul recursului, în temeiul articolului 256 alineatul (1) primul paragraf TFUE și al jurisprudenței amintite la punctul 70 din prezenta hotărâre.

142 În ceea ce privește argumentul recurentei, invocat în subsidiar, potrivit căruia Tribunalul a săvârșit o eroare de drept omițând să verifice dacă, pentru a determina nivelul de risc considerat acceptabil, Comisia a luat în considerare gravitatea realizării riscului de transmitere la om a EST și ireversibilitatea EST ca maladii, trebuie amintit că, întrucât este vorba despre un domeniu în care legiuitorul Uniunii este chemat să efectueze aprecieri complexe, controlul jurisdicțional al exercitării competenței sale trebuie să se limiteze la a verifica dacă aceasta nu este afectată de o eroare vădită de apreciere sau de abuz de putere ori dacă legiuitorul nu a depășit în mod vădit limitele puterii sale de apreciere (Hotărârea din 9 septembrie 2003, Monsanto Agricoltura Italia și alții, C-236/01, Rec., p. I-8105, punctul 135).

143 Or, având în vederea această largă putere de apreciere a Comisiei în vederea determinării nivelului de risc statuat ca fiind inacceptabil pentru societate, Tribunalul și-a limitat în mod întemeiat controlul la erorile vădite de apreciere.

144 De altfel, reiese din memoriile depuse în fața Tribunalului că Republica Franceză a afirmat explicit în concluziile sale suplimentare că nu contesta că stabilirea nivelului de risc considerat inacceptabil pentru societate este de competența instituțiilor Uniunii.

145 Or, este suficient să se constate că argumentația prezentată de Republica Franceză nu cuprinde niciun element susceptibil să reveleze că o eroare vădită ar fi fost săvârșită de Comisie și că aceasta nu ar fi fost detectată de Tribunal.

146 În aceste condiții, obiecția întemeiată pe o pretinsă nelegalitate în cadrul aprecierii evoluției nivelului de risc considerat acceptabil trebuie înlăturată ca în parte inadmisibilă și în parte nefondată.

147 În ceea ce privește al treilea aspect al celui de al patrulea motiv invocat de Republica Franceză, întemeiat pe o pretinsă incoerență a regulamentului în litigiu, trebuie să se constate că această obiecție are un caracter de noutate, întrucât nu a fost invocată de recurentă în fața Tribunalului.

148 Astfel, în fața acestei instanțe, recurenta nu a susținut că faptul că măsurile contestate nu înlocuiau măsurile preventive anterioare, ci le completau prin măsuri alternative, ar avea vreo incidență asupra aprecierii legalității regulamentului în litigiu.

149 Or, în cadrul unui recurs, competența Curții este, în principiu, limitată la aprecierea soluției legale date cu privire la motivele dezbătute în fața instanței de fond (a se vedea în special Hotărârea din 1 februarie 2007, Sison/Consiliul, C-266/05 P, Rep., p. I-1233, punctul 95 și jurisprudența citată). Prin urmare, o parte nu poate, în principiu, să invoce pentru prima dată în fața Curții un motiv pe care nu l-a invocat la Tribunal, întrucât aceasta ar însemna să se permită Curții să controleze legalitatea soluției reținute de Tribunal în raport cu motive pe care acesta nu a avut ocazia să le examineze (Hotărârea din 15 septembrie 2011, Germania/Comisia, C-544/09 P, punctul 63).

150 În consecință, al treilea aspect al celui de al patrulea motiv trebuie respins ca inadmisibil.

151 Având în vedere cele de mai sus, al patrulea motiv trebuie respins ca în parte inadmisibil și în parte nefondat.

152 Întrucât niciunul dintre motivele prezentate de recurentă în susținerea recursului său nu poate fi admis, recursul trebuie respins în întregime.

Cu privire la cheltuielile de judecată

153 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din același regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a solicitat obligarea Republicii Franceze la plata cheltuielilor de judecată, iar Republica Franceză a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară și hotărăște:

1) Respinge recursul.

2) Obligă Republica Franceză la plata cheltuielilor de judecată.

Semnături